

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	27XCdo/88/2016
Identifikačné číslo spisu:	6912213646
Dátum vydania rozhodnutia:	30.11.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:6912213646.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zastúpenej advokátskou kanceláriou Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné nám. 13, o náhradu majetkovej a nemajetkovej ujmy, vedenej na Okresnom súde Rimavská Sobota pod sp. zn. 9C/286/2012, o dovolaní žalobkyne proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 30. septembra 2015, č. k. 41Co/173/2015-96, takto

rozhodol:

- I. Návrh na prerušenie dovolacieho konania zamieta.
- II. Dovolanie odmieta.
- III. Žalovanej nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne označeným uznesením potvrdil uznesenie Okresného súdu Rimavská Sobota (ďalej len „prvoinštančný súd“) z 11. apríla 2014, č.k. 9C/286/2012-14, ktorým bola uložená žalobkyni povinnosť zaplatiť súdny poplatok vo výške 66 eur, za vznesenú námietku zaujatosti podľa položky č. 17a Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov. V odôvodnení sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že z hľadiska obsahového išlo v podanej žalobe aj o námietku zaujatosti vznesenú proti sudcom Okresného súdu Rimavská Sobota; za správny označil tiež následný postup súdu prvého stupňa pri vyrubení súdneho poplatku za námietku zaujatosti.

2. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v ustanovení § 241 ods. 2 písm. a/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej aj „O.s.p.“), ktorý konkretizovala vadami konania podľa § 237 ods. 1 písm. e/, f/, a g/ O.s.p. (t. j., že sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, že rozhodoval vylúčený sudca, a že súd

bol nesprávne obsadený). Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu, ako aj rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť.

3. Zároveň navrhla, aby konajúci súd prerušil konanie a predložil návrh na vyslovenie nesúladu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky Ústavnému súdu Slovenskej republiky. Návrh na prerušenie konania odôvodnila tým, že poplatok za námietku zaujatosti má povahu poplatku z a vyjadrenie s a k otázke nestrannosti sudcu, čo je neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd.

4. Žalovaná sa k dovolaniu písomne nevyjadrila.

5. Dňa 01. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok (zákon č. 160/2015 Z.z., ďalej len „C.s.p.“). Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“), pristupujúci k rozhodovaniu v tejto veci po 01. júli 2016, postupoval na základe úpravy z prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 C.s.p. (podľa ktorého ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti) už podľa tohto zákona. Keďže však dovolanie tu bolo podané ešte pred 01. júlom 2016, podmienky jeho prípustnosti bolo nutné posúdiť podľa právneho stavu existujúceho v čase podania dovolania, teda podľa príslušných ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O.s.p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Dôvodom pre takýto postup je nevyhnutnosť rešpektovania základných princípov C.s.p. o spravodlivosti ochrany porušených práv a právom chránených záujmov tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty, vrátane naplnenia legitímnych očakávaní účastníkov dovolacieho konania, ktoré začalo, avšak neskončilo za účinnosti skoršej úpravy procesného práva (Čl. 2 ods. 1 a 2 C.s.p.), ako aj o potrebe ústavne konformného i eurokonformného výkladu noriem vnútroštátneho práva (Čl. 3 ods. 1 C.s.p.).

6. Najvyšší súd ako súd, ktorého funkčná príslušnosť na prejednanie dovolania a rozhodnutie o ňom ostala zachovaná i po nadobudnutí účinnosti nových kódexov civilného procesného práva (v tejto súv. por. tiež § 10a ods. 1 O.s.p., § 35 C.s.p. i nedostatok osobitnej úpravy v Civilnom mimosporovom poriadku, teda v zákone č. 161/2015 Z.z.), po zistení, že dovolanie bolo podané včas aj na oprávnenou osobou, sa najskôr zaoberal návrhom žalobkyne na prerušenie konania. Podľa § 162 ods. 1 písm. a/ C.s.p. súd konanie preruší ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

7. Najvyšší súd v prvom rade poukazuje na legálny výklad zákonodarcu, podľa ktorého k opätovnému zavedeniu poplatku za vznesenie námietky zaujatosti uskutočnenému zákonom č. 621/2005 Z.z. došlo v snahe zabrániť zneužívaniu tohto inštitútu. Poplatok za vznesenie námietky zaujatosti má mať povahu kaucie, teda poplatníkovi sa vráti, ak námietku zaujatosti podal odôvodnene (za tým účelom došlo predmetným zákonom aj k novelizácii § 11 ods. 3 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov). Účelom zavedenia poplatku za vznesenie námietky zaujatosti tak bolo zamedzenie zbytočnému predlžovaniu súdneho konania predkladaním neodôvodnených námietok zaujatosti.

8. K žalobkyňou tvrdenému rozporu položky 17a Sadzobníka súdnych poplatkov s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky najvyšší súd poznamenáva, že Ústavný súd Slovenskej republiky sa obdobnou otázkou opakovanne zaoberal a dospel k záveru, že uloženie poplatkovej povinnosti v občianskoprávných veciach nemožno samo osebe považovať za rozporné s právom na prístup k súdu v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy alebo čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (porovnaj I. ÚS 176/03, I. ÚS 45/09, I. ÚS 464/2010). Aby však konkrétna poplatková povinnosť obstála ako prípustný zásah do základného práva na súdnu ochranu, musí nielen sledovať legitímny cieľ, ale tiež rešpektovať Ústavou predpokladané medze vyplývajúce z princípu proporcionality. Konkrétne opatrenie obmedzujúce právo jednotlivca na prístup k súdu musí byť primerané svojmu účelu a nesmie jednotlivcovi zužovať prístup k súdu takým spôsobom alebo v takej miere, že bude narušená samotná podstata tohto základného práva (PL. ÚS 56/07).

9. Právna úprava súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti je podľa najvyššieho súdu primeraná svojmu cieľu a prispieva k zachovaniu iného Ústavou zaručeného práva a to práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote. Jej zavedenie nebráni účastníkovi vyjadriť sa k otázke zaujatosti sudcu a teda nejde o opatrenie, ktoré by jednotlivcovi zužovalo prístup súdu v takej miere, že by to narušovalo samotnú podstatu základného práva vyplývajúceho z čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

10. Najvyšší súd sa preto nestotožnil s názorom žalobkyne, že zavedením súdneho poplatku za vznesenie námietky zaujatosti ide o neprípustný zásah do základného práva na spravodlivý proces, vrátane práva na nestranný súd, garantovaného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a jej návrh na prerušenie dovolacieho konania zamietol.

11. Následne sa zaoberal prípustnosťou dovolania. V prejednávacom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola v počte väčšom ako päť predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej žalobkyne - viď konania vedené na najvyššom súde pod sp. zn. 6Cdo/291/2013, 6Cdo/417/2013, 6Cdo/120/2014, 6Cdo/281/2014, 6Cdo/301/2014, 6Cdo/304/2014, 1Cdo/122/2014, 3Cdo/310/2014, 4Cdo/229/2014, 5Cdo/311/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne.

12. V súvislosti s novelizáciou ustanovenia § 239 ods. 3 O.s.p., účinnou od 01.01.2015, len dodáva, že od uvedeného dátumu je prípustnosť dovolania proti uzneseniu o súdnych poplatkoch výslovne vylúčená aj týmto ustanovením. V zmysle § 452 ods. 1 C.s.p. už ďalšie dôvody neuvádza.

13. So zreteľom na uvedené preto najvyšší súd dovolanie žalobkyne podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako neprípustné odmietol.

14. O náhrade trov dovolacieho konania bolo potom rozhodnuté podľa § 453 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 256 ods. 1 C.s.p. (per analogiam), keď výsledok dovolacieho konania obdobný jeho zastaveniu zavinila neprípustným dovolaním žalobkyňa, žalovanej však v takomto konaní preukázateľne žiadne trovy (majúce sa nahradiť) nevznikli.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.